

آیت‌الله حسن‌زاده آملی رحمته‌الله در مقاطع و بزنگاه‌های حساس نهضت، به حمایت از انقلابیون برآمده و با امضای اعلامیه‌ها و نامه‌های مختلف، مخالفت خود را با سیاست‌های رژیم پهلوی اعلام می‌داشت.

واکنش به تبعید امام خمینی رحمته‌الله

پس از اعتراض امام خمینی رحمته‌الله به تصویب لایحه (کاپیتولاسیون) در سال ۴۳، امام خمینی رحمته‌الله بازداشت و به ترکیه تبعید گردید. خبر تبعید امام، واکنش افشار مختلف مردمی را در پی داشت.

در ادامه این واکنش‌ها ۴ فروردین ۱۳۴۴ علامه حسن‌زاده به‌همراه سایر علما و محصلان مازندرانی حوزه علمیه قم،^۳ در نامه‌ای به امیرعباس هویدا - نخست‌وزیر وقت - نسبت به ادامه تبعید امام خمینی رحمته‌الله اعتراض کردند. در پایان این نامه خطاب به هویدا آمده است: «آقای هویدا، به‌منظور خاتمه دادن به این اوضاع آشفته و تحکیم اساس مملکت و پیروی از اصول مقدسه اسلام و رعایت قوانین اساسی لازم است، هرچه زودتر با الغای مصوبات خلاف شرع و قانون و ارجاع حضرت آیت‌الله‌العظمی آقای خمینی دام‌ظله‌العالی و آزاد کردن زندانیان بی‌گناه و بر طرف کردن اختناق و جبر و فشار، نواقص گذشته را جبران نمایند.»^۴

پس از تبعید امام در (مهرماه ۱۳۴۴) به عراق نیز، علامه حسن‌زاده آملی به‌همراه سایر فضلا و محصلان حوزه علمیه قم،^۵ در نامه‌ای به محضر مقدس بزرگ مرجع عالم تشیع، حضرت امام خمینی، ضمن ابراز خرسندی از انتقال ایشان از ترکیه به عتبات عالیات، ادامه تبعید ایشان را بسی موجب تأثر و تنفر عموم ملت ایران... ملت شریف مسلمان ایران و حوزه علمیه قم که از منویات مقدس آن قائد عظیم‌الشأن پیروی می‌کنند، دانسته و ابراز امیدآوری می‌کند، با برطرف شدن موانع، مصالح عالی‌ه اسلام و حقوق از دست‌رفته ملت تأمین گردد.^۶

اعتراض به دستگیری مبارزان

از آغاز سال ۴۵، یکی از فعالیت‌های مبارزاتی انقلابیون در زمان تحویل سال نو، پخش اعلامیه بر ضد رژیم در میان زائران حضرت معصومه علیها‌السلام بود. در این جریان برخی از علما و طلاب دستگیر و شهید شدند. این خبر در قم پیچید. در پی این

اعمال وحشیانه رژیم و بازداشت و زندانی کردن علما و روحانیون، طلاب حوزه علمیه قم به‌عنوان اعتراض در منزل آیت‌الله‌العظمی شهاب‌الدین مرعشی نجفی تحصن کردند. این تحصن تا شب ادامه داشت. سرانجام طلاب به تحصن خود پایان داده و پراکنده شدند.

در پی حوادثی از این دست، علامه حسن‌زاده آملی به‌همراه فضلا و محصلان حوزه علمیه قم،^۷ در نامه‌ای به مراجع عظام ایران و عراق ضرورت ابراز تأثر و تنفر عموم روحانیت ایران را از این واقعه و نیز استیضاح مقامات مربوطه راجع به این عمل غیرقانونی و بی‌شرمانه را خواستار شدند.^۸

واکنش به جنایت رژیم و اهانت به امام خمینی رحمته‌الله در

۱۹ دی ۱۳۵۶ در قم

روز ۱۷ دی ۱۳۵۶ هم‌زمان با سالروز کشف حجاب، محمدرضاشاه دست به ریسک بزرگی زد که بعدها از آن به انتحار سیاسی تعبیر شد. عصر این روز، روزنامه اطلاعات در صفحه هفتم شماره ۱۵۵۰۶ با درج مقاله‌ای با عنوان «ایران و استعمار سرخ و سیاه» با نام مستعار احمد رشیدی مطلق، نظر خوانندگان را به سوی خود جلب کرد. این مقاله قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ را نتیجه همکاری استعمار سرخ (توده‌ای‌ها) و استعمار سیاه (روحانیون) در مقابل انقلاب سفید شاه و ملت توصیف کرده بود. در اعتراض به این اقدام مردم کشور به‌پا خاستند؛ ولی شدیدترین درگیری در ۱۹ دی در قم اتفاق افتاد که رژیم تظاهرات مردم را در این روز، به خاک و خون کشید.

روز ۲۲ دی‌ماه علامه حسن‌زاده آملی به‌همراه اساتید و فضایی حوزه علمیه قم،^۹ در اعلامیه‌ای علیه این جنایت رژیم شوریدند و تنفر خود از اعمال وحشیانه رژیم را ابراز داشتند.^{۱۰}

واکنش به حوادث سیاسی ایران و چهلمین روز

شهدای ۱۷ شهریور

از دوم مهرماه ۱۳۵۷ اعتراضات مردمی علیه رژیم پهلوی، حرکت رو به رشد خود را آغاز می‌کند. علت آن محاصره بیت امام خمینی رحمته‌الله در نجف اشرف از اول مهرماه بود که موجب تظاهرات خونین و اعتراضات مردمی در سرتاسر کشور گردید. پانزده مهرماه آغاز اوج تظاهرات و درگیری‌های خیابانی است. بنابر این متعاقب این اوضاع سیاسی و در آستانه چهلیم

